

אפורים כשק

סיפורים מאת יגאל מוסינזון,
הוצאת ספרית הפועלים, תש"ז.

דיתמים הקופתנו טבוע בסיפורי יגאל מוסינזון, וניתן בהם ביטוי אמנותי למתח הגבוה, שזרמו בו חיינו בשנים האחרונות. רגשות האימים של האדם מישראל ממלאים את הסיפורים האלה, אך מרזה אותם האמונה של האדם העברי בארץ, כי בהתנגשות בין הישן והחדש הנצח הין הוא עם החדש.

גימח הנקס עולה בכאב צורב מן הסיפור „אפר”. המתרחש בלבה של האשה העברית, שבעלה יצא לחזית, נמסר בסיפורים „ליל שרב” ו„סירה אחת קטנה”. בסיפורים „מתתיהו שץ”, „השעה היעודה” ניתן ביטוי למסירות הנפש של אנשי הבטחון וההגנה, אין יגאל מוסינזון ממסיר עלינו מטר של מלים יפות ומצלצלות, ופנסה המאיר את מציאותנו בוגינות צבעונית, המתעות את הרוח. ההיאבקות הגדולה, העמידה על נפש המפעל — ניתנת לא כהכרה ערטילאית, אלא כחוויה אישית, כמעשה ראשוני יסודי, כאיר שאנו נושמים. אכן, לא רק הענין עצמו לוקח לב בסיפורים שלפנינו, הנובילה — עצם תכנה גלום בצורתה, ובקצות סיפורי יגאל מוסינזון אפשר לציון עליה במשרון הסיפור, בבנין העלילה, בדיאלוג החי, בהרצאה הבהירה. בתוך עלילה טבעית, ועם זה דרוכה מתיחות דראמאטית, פועלים אנשים חיים, אנשים מן הישוב — אף-על-פי שהועלו לנרוע איר על ענין אחד, על מאבק אחד, ולא רק פרצופים בודדים עלו יפה בידי המספר, אלא נשמת הכלל הקיבוצי מרתיתה ומהדד דת בלבטיו וביסוריו של הפרט; אחר כתלו של היחיד מורגשת מציאותם של הרבים, והיותם מוסיפה מוחשיות להויתו של האחד המתואר.

יש חיוניות בסיפורים אלה, אין עליהם אות חותם של היסוס, שהיה טבוע בפרוזה הארץ-ישראלית הצעירה. מוסינזון הוא יליד הארץ, חניך הקיבוץ, הוא התאחו בחיי הקיבוץ ובנוף המולדת, וצעדו במח מצעדם של הצעירים, שלא ניטעו באדמתה. יגאל מוסינזון העמיק את מענית נפשו.